

После недеља спекулација о томе колико ћемо се задужити код међународних банкара сазнали смо да је цифра негде око три милијарде евра. Провладини медији су то приказали као ко зна какву победу Србије предвођену „експертским делом владе“. Орвеловска медијска слика, пораз и стање пред банкрот у коме се очајнички узимају милијарде од међународних банкара представља се као успех, као плод напорног, озбиљног и стручног преговарања „наших, а светских експерата“. А упућенији у ствари виде да правих преговора није ни било, већ је из „централне“ у „периферију“ стигао пакет мера који се мора одрадити и одређена су средства за санирање катастрофално лоше економске политике последњих година. Србији је „званично“ обећана финансијска инфузија у следећим годинама. Осим тога, чини се да су западни банкари пожурили у Србију, јер су се уплашили могућности да наша земља уђе у повољнији финансијски аранжман са Русијом.

Неко би могао рећи да је Србија принуђена да узима кредит да би спасила буџет и динар и тако некако прегурала кризу. Ако би одговор на то био да наша влада није самостална у одлучивању и да не ради у интересу грађана, већ међународних финансијера и њихових банкара и тајкуна на терену, многи би рекли па шта – битно је да имамо плате и пензије, а за остало нас и није брига. Манипулацији медија о „успеху у задуживању Србије до грла“ иде и на руку индиферентност дела јавности спрам општег и стратешког интереса. Владајућа олигархија и игра на ту кратковидост дела становништва која као да каже „ми ћемо се задужити, а ко ће то враћати и под којим условима, није битно“. Прича о кредиту који треба да спасе Србију од банкрота јесте алиби како за власт, тако и за део јавности који подржава владу у таквом неодговорном и штетном задуживању.

Оно што је спорно у овом „финансијском аранжману са ММФ-ом“ је прво: под којим условима и када ћемо добити наведена средства, а друго: за шта ће бити потрошена. Осим магловите приче о томе како ће нас то извадити из велике финансијске кризе, чији удар још нисмо ни јаче осетили, те да ће то много значити за наш буџет и стабилност динара, ми нисмо добили иоле пристојну информацију где ће да скрцају толике новце. Занимљиво је да их о томе не пропитују ни медији, а ни опозиција. Када се негде распише тендер за три милиона евра, мора се поднети детаљан и прецизан рачун где ће новац бити утрошен, а овде је реч о три хиљаде милиона евра. Дакле, ми

Дужничко ропство Србије и спасавање тајкуна

Пише: Бранко Радун
четвртак, 16 април 2009 16:27

као грађани, посредством недоговорне владе узимамо на себе дуг од три милијарде евра, а да нам се ни у grubим цртама не каже где ће бити потрошени и под којим условима су та средства добијена. Ту није реч само о „ниској и растегљивој камати“ (1, 47 до 3, 47 %) и о роковима који су исто тако у медијима растегљиво приказани, већ и о томе ко ће и колико добити финансијских средстава.

У чему је, дакле, превара у вези овог и сличних „финансијских успеха у задуживању“ министра Динкића и његовог „бенда“? Та финансијска средства заправо и неће ићи у реални сектор, како се сада назива привреда и производња добара, па чак ни на плате и пензије. Оно што се чита између редова магловитих експертских изјава о подршци приватном сектору „ако стране банке не прихвате да им рефинансирају дугове“ (Динкић) јесте закључак да ће овај нови дуг већим делом бити потрошен да би се санирала неликвидност тајкуна и страних банака у Србији од којих су многе у тешкој ситуацији, јер су шпекулативно куповале некретнине, земљиште и друга трајнија добра. Неки су тајкуни задужили код банака и сада не могу сервисирати кредите, па је држава та која ће „све то позлатити“. Тако „реална“ привреда која још није липсала, али и грађани неће „видети“ десети део од овог новца који ће, наравно, бити дуг свих грађана ове земље. Да поједноставимо ситуацију како је видимо – држава се у наше име задужује код међународних банкара да би одржала у животу „своје“ банкарне и тајкуне у Србији. Држава која троши кредите на банкарске и тајкунске пропале шпекулације и која арчи последње девизне резерве да би одбранила имагинарну одбрану „[Монетарне кадињаче](#)“ у виду нереалног курса динара који је одавно убио сваку извозну аспирацију привреде и нема никакву економску политику.

Други приговор би могао бити: да није свако задуживање лоше по себи и да је, на пример, могуће да би три милијарде евра кроз инвестиционе кредите препородило српску привреду и створило шансу за већи извоз. Но, нажалост, ово није реално, јер наша политичка олигархија није аутономна у односу на западне политичке и финансијске центре и једна је од најкорумпиранијих и у Европи, па јој је национални интерес и развој домаћег привредног потенцијала задња рупа на свирали. Они прво раде оно што им међународни банкарни и центри моћи наложе (кроз наводне „услове“ око којих се „преговара“), а затим узимају оне кредитне линије у које се ко зна ко „уграђује“. У том деструктивном, по нас, савезу интереса страних финансијера и домаћих „извођача радова“ нема места за развој домаће привреде, за извозну оријентацију и развој нових привредних грана и технологија. Чак постоји и низ формалних ограничења којима се елиминише могућност да се добијени кредити искористе за развој домаће производње. Једноставно речено – глобалним центрима економске моћи није потребна наша производња и извоз, већ наше тржиште и ресурси.

Нажалост, у медијском мраку у којем се налази Србија, чини нам се да има мало разумног и храбријег света који би дигао глас против овакве финансијске колаборације „економског дела владе“ са глобалним банкарима која је штетна по све нас. (Можда се варамо?) Многи су насели на причу да је „дуг добар друг“ у времену рецесије, те не виде да је реч о „одбрани тајкуна и последњим данима“ (пре свега Мишковића) једне пропале економске политике која би земљу довела до банкротства и без глобалне рецесије која тек треба да покаже свој пуни деструктивни потенцијал. Други, пак, који виде о чему је реч – о економској капитулацији – не желе да ризикују и да се супротставе бахатом „експертском клану“ који својим противречним (министри једни другима противрече у готово свакој ситуацији што је јединствен случај у свету) и трагикомичним изјавама вређају интелигенцију просечног грађанина ове земље. Но, како за сада нема организоване алтернативе оваквој орвеловској пропаганди, она има одређеног успеха у збуњивању и слушавању прилично забринуте јавности.

У овоме посебну улогу имају провладини или проммфовски економски аналитичари, који не само да подржавају овакво неодговорно и штетно задуживање, већ говоре о много већим цифрама попут Бајеца који говори о 5 милијарди дефицита на које би се по њему и сличним требала задужити наша земља. При томе се наводе вишеструко веће цифре задуживања „у региону“ са посебним акцентом на Мађарску и 25 милијарди долара које ће добити од ММФ-а. У светлу тих спинованих информација три милијарде и не изгледају тако много. Многи, попут Ђелића говоре да ми нисмо уопште много задужени (колико би могли или требали бити по њиховим „стандардима“). Дакако, нико од њих нема одговор како да се враћају те нове милијарде дуга.

Влада је овим енормним задуживањем, као и једностраном применом ССП-а којим се смањују приходи у буџету и повећава трговински дефицит угрозила економску стабилност земље и њену будућност. Рецесија ће због оваквих неодговорних и штеточинских потеза бити много дубља и са могућим катастрофалним последицама у социјалној сфери. Одговорност за то неће сносити анонимна „светска економска криза“, већ конкретни „експерти за задуживање“ који у Србији воде економске ресоре последњих година. Овде није реч само о овом кредиту од три милијарде долара и о другим кредитима који се најављују, већ о чињеници да се овако жртвују и последњи остаци економског суверенитета у односу на ММФ. Како без економског суверенитета нема просперитета, оваквим деловањем владе, будуће генерације ће бити осуђене на сиромаштво и апатију у једном великом гету званом Евросрбија.